

Ангел Каралийчев

Радуленко

В едно село живееха трима братя: Ненко, Генко и Радуленко. Ненко и Генко бяха хитри мъже, а Радуленко имаше само голяма уста: ядеше за трима. Веднъж Ненко рече на Генка:

– Хайде да махнем Радуленка. Каквато уста е отворил – ще излапа имането ни.

– Хайде, но как? – попита Генко.

– Ще му напълним един чувал с мъх. Най-отгоре ще сложим една къделя вълна и ще го проводим на пазара. Пътят води през гората, където върлуват разбойници. Те ще го погубят. Напълниха чувала с мъх, сложиха отгоре малко вълница и повикаха Радуленка.

– Чувай, брате Радуленко – рече му Ненко. – тръгвай на пазара да продадеш тази вълна. С получените пари ще купиш един катраник. Жетва иде. Като подкараме снопите – ще трябва катран за колата.

– Ами като продам вълната, да си купя ли един самун пазарски хляб? – попита Радуленко.

– То се знае – отвърна Ненко.

Тръгна Радуленко. Вървя, що вървя, посред пътя среща друг човек като него с чувал на гърба.

– Добра среща, побратиме! – провикна се Радуленко. Какво носиш в чувала?

– Орехи нося. А ти?

– Аз пък вълна. Ще я продавам на пазара.

– Слушай – рече непознатият, – я да направим една смяна. Аз ще ти дам орехите, а пък ти ми дай вълната. Съгласен ли си?

– Съгласен съм – отвърна Радуленко.

Смениха чувалите, ръкуваха се и всеки пое своя път.

– Добре го наредих – рече си непознатият. – Наместо орехи дадох на този глупец един чувал шикалки. Само най-отгоре има една шапка орехи. Другото е шикалки. Ще ми да се радват децата му!

Радуленко закричи по-нататък. Вечерта замръкна в разбойнишката гора. Като навлезе навътре, той спря под едно старо дърво. Легна на тревата, но преди да заспи, се досети, че през нощта може да мине някой и да му задигне орехите, затуй се покачи на дървото. С голяма мъка измъкна и чувала. Намести го между клоните, яхна един клон и заспа. В полунощ под дървото пристигнаха девет души разбойници. Главатарят им изтърси на земята цяла торба жълтици и рече:

– Сядайте да си ги разделиме! Днес пазарът беше добър.

– Пазарът беше добър, но кожата ни отидоха! – обади се един от разбойниците.

Грееше месечина. Раздуленко се събуди. Като видя златото, което светеше като купчина жар, той зяпна от удивление и изгърва чувала Шикалките се сринаха надолу през клоните. Затракаха като градушка.

– Бягайте, че загинахме! – ревна главатарят и деветимата разбойници изчезнаха като зайци.

Радуленко слезе, прибра жълтиците и като рече: ритам ти орехите! – търти назад към село.

Ненко и Генко се слисаха, когато видяха жълтиците. Попитаха Радуленка:

– А бе ти откъде взе туй имане?

– Не ме питайте – отговори Радуленко, – ами тръгвайте по-скоро на пазар. Продавайте кожи. Тази година кожите струват злато. Моите жълтици са спечелени от кожи.

На другия ден хитрите братя Генко и Ненко помъкнаха към пазара две волски кожи. Бяха заклали воловете. Минаха три дни. На четвъртия Ненко и Генко се върнаха люти като оси.

– Защо ни излъга? – извика Ненко. – Волските кожи не струват лула орехи. Какво да те правим сега? С катран ли да те намажем, че да те запалим, или да те натикаме в една бъчва и да те търкулнем в морето?

– За мене е по-добре да ме търкулнете в морето? – рече Радуленко и гащите му затрепераха.

Натикаха го в една бъчва. Подкараха бъчвата към морския бряг. Като вървяха, на една поляна видяха овчар – пасе голямо стадо. Генко и Ненко попитаха овчаря къде има вода за пиене.

– Ехе там под онова дърво извира студен кладенец. Ожъднелите братя оставиха колата с бъчвата и отидоха да се напият. В туй време овчарят надникна в дупката на бъчвата и видя Радуленка – седи вътре, а сълзите му текат.

– А бе ти защо плачеш в бъчвата? – попита овчарят.

– Как да не плача – отговори Радуленко, – когато тия проклетници ме карат в града да ме женят за царската дъщеря!

– Ожени се бе! – извика овчарят и очите му почнаха да светят като на котарак.

– Не ща, аз съм женен – отвърна Радуленко.

– А бе и аз съм женен, но ако ми се падне такъв случай – ще се ожена още веднъж със затворени очи.

– Тогава влизай в бъчвата вместо мене! – предложи Радуленко.

– Да вляза, защо да не вляза – съгласи се овчарят.

Радуленко изскочи от бъчвата, грабна овчарската тояга и подкара

овците, а пък овчарят се окуми на неговото място.

Ненко и Генко, като се разхладиха, продължиха пътя си с бъчвата до морския бряг, търкулнаха я в морето, снеха си калпаците, размахаха ги за сбогом и си тръгнаха. Като влязоха в бащиния си двор – що да видят! Целият двор пълен с овце, а Радуленко наредил менците – дои мляко!

– Бре, дяволе, нали те търкулнахме в морето, що щеш тук с тия овце?

– Вярно е, вие ме търкулнахте, но морето, братя мои, излезе пълно със стада: овце ли искаш, коне ли, волове ли – каквото искаш – подбирай!

– Ах ти, глупако! Защо не насмете едно стадо коне!

– Конете ги оставих за вас! Идете вие за морски коне.

– Ще идем! – извикаха Генко и Ненко и влязоха в избата. Изкараха две нови бъчви, натовариха ги на колата и заминаха. Когато стигнаха на морския бряг – влязоха в бъчвите. Тогава Ненко блъсна бъчвата на Генка, а Генко блъсна бъчвата на Ненка. Бъчвите затрополяха и се търкулнаха в морето. Вълните ги грабнаха и понесоха навътре.

КРАЙ

© Ангел Каралийчев

Сканиране: sir_Ivanhoe, август, 2007 г.
Разпознаване и последна редакция: NomaD, август, 2008 г.

Издание:

Ангел Каралийчев. Приказен свят. Том втори, 1982
Издателство „Български писател“, 1982

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/9079>]